

Aprofundir en la revolució republicana

written by Francesc Xavier Hernández | 31 d'octubre de 2017

UN COMPLEX PAISATGE

A ulls d'un historiador el que està passant a Catalunya és estrany: una proclamació republicana sense arriar la bandera de l'enemic, renunciant al control del territori i a la direcció de la força pública. Ni vagues generals, ni barricades... vaja, una certa desil·lusió respecte al que hom imaginava. Tanmateix queda clar que les dinàmiques del segle XXI no són ni les del XIX ni les del XX, són diferents, i seria desmesurat atribuir-les a les decisions conscients d'aquells que han tingut més protagonisme en el descabdellament dels fets. El cert és que el "procés" té vida pròpia i cospa l'evolució de les més diverses variables i imaginaris. En aquest sentit, i sense dubte, l'aparentment innòcua proclamació republicana del divendres 27 d'octubre ha tingut efectes devastadors per l'Estat. Encara no tenim reconeixement internacional, però també hem esdevingut una qüestió internacional, i l'Estat espanyol (fracassades les opcions violentes) té marges d'actuació reduïts a causa de la tutela fàctica a què està sotmès per part de tercers. Pel que sembla no podrà controlar Catalunya ni amb la Guàrdia Civil, ni amb la policia nacional, ni amb l'exèrcit. Tampoc no està clar que el 155 sigui viable globalment considerat. En aquest context, Rajoy intenta aprofitar la força i el relatiu èxit que ha aconseguit amb el seu esforç i relat, tot imposant una victòria "legítima" a partir de les urnes. Una iniciativa que li permetrà demostrar a Europa el seu compromís amb la democràcia i amb una sortida "dialogada" a la crisi catalana. Rajoy, però, es disposa a afrontar aquest repte amb el màxim de cartes marcades: mantenint presos polítics, amenaçant a tothom i encalçant els membres de la Generalitat i del govern. Veurem però si s'atreveix a detenir consellers i alts càrrecs

atès que aquesta mesura (que sempre pot deixar per a després de les eleccions) qüestionaria negativament i de fet invalidaria el procés electoral. Altrament, Rajoy treu els seus "camises pardes", és a dir els grups feixistes i parapolicials al carrer per sembrar el terror i atemorir-nos. A banda impulsa de manera accelerada i sense escatimar recursos, un nacionalisme espanyol, supremacista i xenòfob que té com a objectiu consolidar la identitat espanyola en els entorns de població catalana vinculats, principalment, a la immigració dels 60 i 70.

LA FORÇA D'EN MARIANO

Sobre el paper, Mariano –un gran estrateg al capdavall– no ho té difícil. Compta amb els recursos de l'Estat i, de moment, té carta blanca per part de la Unió Europea mentre no apliqui una violència excessiva. Una Europa que, sense dubte, aplaudirà que la qüestió catalana es dilucidi a les urnes (segons la seva particular cosmovisió de la legalitat) i que considerarà les eleccions doblement legítimes en tant que no les convoca el president d'una república no reconeguda, sinó el mateix president espanyol en un evident gest de distensió i diàleg. A banda, Rajoy compta amb una sòlida suma de partits espanyolistes: el PP, el PSOE i Ciudadanos. I encara flanquejant aquest poderós bloc unionista tindriem l'espectre polític i sindical dels poscos (els postcomunistes) i podemites que en nom de l'internacionalisme proletari defensen, estranyament, que la unitat d'Espanya beneficia els interessos del proletariat i que una Catalunya democràtica i republicana els perjudica. Al respecte, cal parar atenció en un dels principals actius de l'unionisme i que potser esdevindrà la principal peça de Rajoy: l'alcaldeessa de Barcelona, Ada Colau. Cal tenir present que la pugna Catalunya versus Estat espanyol és, també, la pugna entre dues ciutats per liderar el sud-oest europeu: Barcelona i Madrid. Madrid, que es fia del control d'un estat, propi del segle XVIII, per tal de depredar el territori en benefici propi, i Barcelona

una ciutat dinàmica que empeny gràcies als propis recursos, però que necessita poder polític per poder desenvolupar les seves potencialitats. En aquest sentit, i al capdavant, el procés també té com a finalitat implícita sadollar les necessitats de poder polític de Barcelona i el seu *interland*. En aquest sentit, Rajoy i l'entorn del pont aeri van tenir clar que l'opció que els convenia a Barcelona era Ada Colau, inequívocament unionista, i van actuar en conseqüència, falcant la seva candidatura primer i afavorint després la seva estabilitat a l'Ajuntament a partir del suport del PSC-PSOE. D'ençà de la seva elecció l'alcaldesa ha estat un punyal clavat en el cor del procés, en tant que la demanda d'independència, que es justificava en part per cobrir les necessitats de poder de Barcelona, tenia en l'alcaldia de Barcelona el seu principal enemic. Tot plegat, Colau ha estat determinant en l'afebliment del procés. Altrament cal tenir present que aquesta desgraciada situació va ser facilitada per la miopia política d'ERC i la manca de renovació real de CiU que, per pura avarícia política no van concórrer en coalició a les municipals de Barcelona i això va facilitar el triomf de l'unionisme posco. La derrota independentista, a més a més, va repercutir en les generals de l'Estat.

Les maniobres d'en Mariano semblen doncs força diàfanes i davant la incertesa de poder aplicar realment el 155 opta per anar, a tota pressa, a les eleccions aprofitant la situació de desconcert de l'independentisme. Tanmateix és també una situació de risc en tant que el control de l'imaginari del país serà complex. Rajoy difícilment optarà per detenir Puigdemont i consellers atès que una acció d'aquesta mena podria provocar una reacció electoral contrària, a banda d'encendre els semàfors vermells a Europa. Per tant, el seu repte durant les properes setmanes consisteix a col·locar la Generalitat en una situació d'ingravidesa en la qual la tutela suau de Madrid quedi ben reconeguda, els consellers quedin totalment o parcialment anul·lats i allunyats (però no reprimits) i sense capacitat executiva. Contràriament, si el Govern català resisteix fent valer les seves opcions,

mantenint-se en els llocs o, fins i tot, si opta per exiliar-se a França o Bèlgica generarà un imaginari interessant quant a control de territori.

LES OPCIONS REPUBLICANES

Davant el 155 i el seu principal corol·lari, les eleccions del 21 de desembre, les forces republicanes no ho tenen fàcil. La República s'ha proclamat, però d'una manera simbòlica no efectiva, tot i que aquest fet és importantíssim i un actiu de primer ordre que ha fet saltar pantalles també en el context internacional. Tanmateix, el control de Catalunya està en disputa i el Govern català no té prou força ni suports (tampoc internacionals encara) per concretar el desplegament de la República. Al respecte cal tenir present que les dificultats i traïcions que ha patit el procés han estat diverses, i potser el dèficit principal ha estat la immaduresa endògena i la persistència de l'imaginari autonomista que ha tipificat els partits independentistes, als quals hem de sumar les contínues punyalades exògenes propiciades per l'entorn comunista, postcomunista i colauista.

Pel que sembla, els estrategs del procés van entrar en crisi, precisament amb motiu de la celebració del referèndum. Potser desitjaven una simple repetició del 9N que permetés acumular forces. Es va dir repetidament que la visió de llargues cues davant dels col·legis i urnes segrestades per la policia seria suficient per esborronar Europa i ajudar a forçar una negociació de les transicions. Tanmateix això no va passar, de manera inversemblant i amb un gran coratge, el poble va rebutjar les forces repressives, va defensar el referèndum i el va guanyar. Això va agafar a contrapeu als partits de govern de la Generalitat que no van saber què fer amb la victòria, i en aquest sentit cal entendre el fiasco de la proclamació del 10 d'octubre i la declaració descafeïnada (tot i que importantíssima) del 27 d'octubre. Els fets han demostrat que la Generalitat no estava preparada per assumir de manera unilateral el control de la República, i que aquest

control forçosament s'havia de plantejar en clau de negociació. Altrament la negativa de Madrid a la negociació ha generat el compàs d'espera complex que estem vivint. Madrid ha respost amb el 155, que es desplegarà amb més o menys contundència segons la conjuntura i convocant eleccions autonòmiques. Davant d'aquesta opció, les possibilitats de resposta del govern de la República són limitades, i de fet es redueixen a dues.

Les forces republicanes poden intentar sabotejar les eleccions. Això serà, però, difícil atès que el fet que siguin "legals" i reconegudes per Europa atraurà el vot possibilista i només que se superi el 50% de participació difícilment es podran menystenir els resultats. Altrament el bloc unionista i posco cridaràn a la participació. Part de l'electorat optarà per votar en clau possibilista en tant que la candidatura d'Ada Colau es presentarà com l'alternativa a la dreta de Rajoy, és a dir que, de rebot, si les eleccions es plantegen en clau unionista com a disputa entre dretes i esquerres el tema de la República pot quedar directament bandejat. L'abstenció oferirà en safata la presidència de la generalitat autonòmica a la Sra. Colau, el principal actiu de l'unionisme a Catalunya.

PARTICIPAR EN LES ELECCIONS

De vegades les batalles no sempre es poden lliurar en l'escenari que hom pugui desitjar, però s'han de lliurar. La cultura independentista, més enllà de l'escadussera realitat dels partits, ha mostrat en els darrers anys una salut de ferro, una determinant imbricació en la societat civil i una imaginació prou potent. De fet hem arribat a proclamar la República, i ara es tracta de desplegar-la emprant tots els mitjans, fins i tot els que ens proposa l'Estat espanyol (al capdavall per la pressió independentista). Aquestes eleccions les hem provocat nosaltres, i això ho hauríem de tenir clar, i tenim capacitat per girar-les a favor. Els partits i forces independentistes han d'acceptar el repte i presentar-se a les

eleccions en clau constituents, per defensar la República i desplegar-la. Estem pel canvi i som la majoria... Tant és si es presenten els partits per separat o en coalició, sigui com sigui, crec però que com a mínim la coalició de Junts pel Sí hauria de continuar i, a ser possible, ampliar-se. Aquesta opció, a més conjurarà la falsa ruta que massa sovint ha afectat ERC, de seguir de manera hipnòtica l'estela del posquisme.

Si les forces republicanes i independentistes comencen a fer campanya d'immediat amb l'objectiu de consolidar i desplegar la República certament tenim opcions, tot i que algú pugui considerar que la desigual proclamació republicana ha suposat desgast. Altrament la victòria implicaria batre l'unionisme i posar en contradicció l'imaginari europeu que li dóna suport. Podria donar-se el cas, però, de perdre les eleccions, i al respecte hem de considerar que, si es perdessin, també podríem perdre les constituents si es convoquessin (amb sobreesforç) des del govern de la República. És a dir, hi ha el que hi ha, però la convocatòria a la qual s'ha vist forçada Espanya també els desgasta i els posa en risc a ells. En qualsevol cas si perdem no serà per massa diferència, ens comptarem i ens prepararem pel següent embat...

Per tant, la meva posició és passar dels escacs al judo, aprofitar en benefici propi la força de l'enemic per fer-lo caure... i tot seguit, doncs, rematar la feina: reunió de corts constituents a partir del resultat.